

ע"פ 7822/14 - רוברט אלטמן נגד מדינת ישראל, כבוד השופט ערן קוטון

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 7822/14

לפני: כבוד הנשיא א' גרוניס

המערער: רוברט אלטמן

נגד

המשיבים: 1. מדינת ישראל
2. כבוד השופט ערן קוטון

ערעור על החלטת בית משפט השלום בחיפה
מיום 9.11.2014 בת"פ 21255-10-14 שניתנה
על ידי כבוד השופט ע' קוטון

בשם המערער: עו"ד משה אביטל

פסק-דין

1. לפניי ערעור על החלטת בית משפט השלום בחיפה (כבוד השופט ע' קוטון) מיום 9.11.2014, שלא לפסול עצמו מלדון בת"פ 21255-10-14.

2. ביום 15.10.2014 הוגש נגד המערער כתב אישום בגין עבירה של החזקת סם שלא לצריכה עצמית, לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973. המערער נעצר עוד קודם לכן, ביום

עמוד 1

6.10.2014, וביום 12.10.2014 הובא בפני בית המשפט (כבוד השופט ע' קוטון) להארכת מעצר. בית המשפט בחן את חומר החקירה וכן דו"ח חסוי המפרט מספר פעולות חקירה נוספות שתוכננו. בית המשפט האריך את מעצרו של החשוד ביום אחד, תוך שהוא מצייין כי מחומר החקירה שהוצג בפניו עולה לכאורה מעורבותו של החשוד במעשה המיוחס לו, וכי קיים חשד סביר שהחשוד ביצע את העבירה המפורטת בבקשה. בהמשך, נותב אף התיק העיקרי לכבוד השופט ע' קוטון. הדיון בתיק נדחה שלוש פעמים, באולם בית המשפט, זאת בהתאם לבקשותיו של המערער. במסגרת בקשת הדחייה של המערער בדיון שהתקיים ביום 5.11.2014 ציין בא כוחו של המערער כי בית המשפט נחשף לחומר הראיות במהלך הדיון במעצר הימים, אך לא ביקש כי בית המשפט יפסול את עצמו. במסגרת בקשת הדחייה של המערער בדיון שהתקיים ביום 9.11.2014 ביקש המערער מבית המשפט כי יפסול את עצמו מלשבת בדיון, נוכח היחשפותו לחומר הראיות. בית המשפט (כבוד השופט ע' קוטון) דחה את בקשת הפסלות על אתר. בית המשפט ציין כי הוא נחשף במהלך שבוע התורנות הפלילית לתיקים רבים וכי אינו זוכר את פרטי התיק הנוכחי. לכן, קבע בית המשפט, כי לא התקיים חשש ממשי למשוא פנים.

3. בערעור שלפניי מעלה המערער מספר טענות. ראשית, המערער טוען כי די בחשיפה לחומר הראיות בתיק, בשלב הדיון במעצר הימים, בכדי להביא לחשש ממשי למשוא פנים ולפסילתו של בית המשפט. עוד טוען המערער כי בית המשפט נחשף, במהלך הדיון במעצר הימים, לדוחות משטרתיים סודיים ומזכרים, וכן לחומר אשר בשל טיבו ועוצמתו, לא יוכל בית המשפט להשתחרר ממנו בהליך העיקרי. לסיום, מלין המערער על קביעתו של בית המשפט בהחלטתו בעניין הארכת המעצר, כי נוכח חומרי החקירה שהוצגו בפניו, קיים חשד סביר לכך שהמערער אכן ביצע את העבירה המיוחסת לו.

4. דין הערעור להידחות. אין לכחד כי מצב בו שופט אשר דן בהליכי מעצר יושב אף בהליך העיקרי, הוא אינו מצב רצוי, שכן בשלב הליכי המעצר עשוי בית המשפט להיחשף לחומרי חקירה ולעברו הפלילי של הנאשם, ולהידרש לקביעת מסוכנותו (ראו, למשל, ע"פ 5456/01 קוסטובסקי נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (22.7.2000) (להלן - עניין קוסטובסקי); יגאל מרזל דיני פסלות שופט 269 (2006) (להלן - מרזל)). אולם, כלל זה אינו מוחלט ואין בו כדי להביא בהכרח לפסילתו של בית המשפט. המבחן לפסילתו של בית המשפט, אף במצב המתואר, הוא חשש ממשי למשוא פנים, כנדרש לפי סעיף 77א(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (ראו, למשל, ע"פ 3567/00 נתן נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (3.7.2000); ע"פ 1950/14 פריג נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (10.4.2014) (להלן - עניין פריג); ע"פ 3144/14 נאסר נ' מדינת ישראל, פסקה 3 (5.5.2014); מרזל, בעמודים 269-270).

5. במקרה דנא, סבורני כי המערער לא ביסס חשש ממשי למשוא פנים. לעניין חומרי החקירה אליהם נחשף בית המשפט, נקבע בפסיקה כי רק מקרים קיצוניים בהם נחשף בית המשפט "למסה קריטית" של ראיות יביאו לפסילתו של בית המשפט (ראו, למשל, עניין פריג, פסקה 8; ע"פ 6445/10 ספרטק נ' מדינת ישראל (16.9.2010)). בית המשפט אף ציין כי הוא אינו זוכר כלל את פרטי החקירה אליהם נחשף. אכן, לא חלף זמן רב מאז שהשופט נחשף לחומר בגדר הליך המעצר ועד לדיון בהליך העיקרי. עם זאת, יש לזכור כי השופט היה תורן מעצרים עת שהוא דן בתיק המעצר. בתורנות כזו מובאים בפני אותו שופט או שופטת עשרות רבות, אם לא מאות, תיקים. ברור שלא ניתן לזכור את הפרטים של כל תיק ותיק. אף קביעותיו של בית המשפט בדבר מעורבותו הלכאורית של החשוד במעשה המיוחס לו, ובדבר חשש סביר לכך שהמערער ביצע את העבירה המפורטת בבקשה, אינן מבססות חשש ממשי למשוא פנים. קביעות מסוג זה הן אך טבעיות בהליכי מעצרים והן אינן יוצרות, כשלעצמן, חשש ממשי למשוא פנים (ראו, למשל, ע"פ 1728/14 כהן נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (10.3.2014); עניין פריג, פסקה 6)). חזקה זו עשויה להשתנות מקום בו קביעותיו של בית המשפט ביחס לנאשם מקבלות גוון מוחלט, וקיים חשש כי דעתו של בית המשפט לגבי הנאשם התבססה באופן שלא ניתן לשינוי (ראו, למשל, עניין קוסטובסקי, פסקה 11). במקרה דנא, הדגיש בית המשפט בנוגע לכל קביעותיו ביחס למערער כי מדובר בקביעות לכאוריות בלבד, והמערער לא הציג כל ראיה המצביעה על כך שבית המשפט חרץ דעתו ביחס אליו. לכל האמור לעיל מתווסף השיהוי בבקשת הפסלות, אשר ראוי שהייתה מוגשת כבר בדיון ביום 5.11.2014.

6. לפיכך, הערעור נדחה, מבלי שנדרשה תגובת המשיבה.

ניתן היום, ב' בכסלו התשע"ה (24.11.2014).

ה נ ש י א
